

LIKABEHANDLINGSPLAN

Fornängsskolan 2011/2012

Plan för förebyggande arbete

1. Fornängsskolans vision

På den här skolan ska Du kunna trivas och vara trygg oavsett vem Du är. Alla är olika och olika är bra. Den här skolan ska vara en plats där Du ska ha möjligheten att få vara den Du är.

2. Vem tar ansvar för vad?

Struktur/organisation

- Skolans ansvarsområde handlar om att synliggöra hur arbetssätt, strukturer och rutiner kan förbättras för att skapa en miljö där alla kan utvecklas och trivas utifrån sina egna förutsättningar. Det är ett gemensamt ansvar alla på skolan delar.

Viktiga frågor att ställa sig är:

- *Vilken bild vill vi att eleverna ska ha med sig av sin tid på Fornängsskolan när de slutar årskurs 9?*
- *Hur kan vi tillsammans skapa en skola där alla trivs?*
- *Hur kan skolan i samarbete med vårdnadshavarna öka trivseln i skolan?*
- *Vilket ansvar har Jag som elev/personal för att bidra till ett positivt klimat?*

Personal

- Varje arbetslag ansvarar från och med oktober 2010 för likabehandlingsarbetet tillsammans med kuratorn.
- Personalen ska delta i kompetensutveckling i frågor som rör diskriminering och värdegrund. När det gäller diskrimineringsgrunder, se bilaga 3.
- Varje arbetslag tar ansvar för att nyanställd personal introduceras i likabehandlingsarbetet.

Handledare

- Informerar eleverna om likabehandlingsplanen i början av höstterminen och arbetar aktivt med frågeställningar kring allas lika värde, vad diskriminering innebär med mera.
- Ansvarar för att eleverna informeras om och har möjlighet att diskutera de trivselnycklar som finns på skolan (se bilaga 1).
- Arbetar regelbundet för att skapa trivsel i klassen. Det kan bland annat innebära samarbetsövningar eller andra aktiviteter som hjälper till att skapa ett positivt klimat i klassen och stärka gruppen.

Elever

- Alla elever tar ett gemensamt ansvar för trivseln på skolan (se *Bilaga 1: Trivselnycklar*).

Ändring av TIS (Ta Ingen Skit):

Från och med oktober 2010 är inte längre kamratstödarna en del av antimobbningsgruppen TIS, ansvaret för likabehandlingsarbetet tar varje arbetslag för sig. Detta innebär bland annat att det ska finnas en rutin för det förebyggande arbetet som innebär att fler vuxna engagerar sig i dessa frågor. Eleverna ska ges möjlighet att påverka och aktivt delta i detta arbete – huvudansvaret har de vuxna.

- Inför upprättandet av nästa läsårs Likabehandlingsplan ska eleverna få möjligheten att komma med synpunkter på hur skolan fungerar och elevernas åsikter ska skrivas ner som underlag för nästa läsårs plan.

Vårdnadshavare

I samband med upprättandet av nästa läsårs plan kommer en inbjudan skickas ut som ger vårdnadshavare möjligheten att delta i en diskussion kring Likabehandlingsplanen. Synpunkterna från detta möte kommer att användas som underlag inför upprättandet av nästa läsårs Likabehandlingsplan.

3. Hur ser skolans förebyggande arbete ut?

Organisationsnivå: Skolan har bland annat trivselycklar (se *Bilaga 1*) för att ge en bild av vilken skola vi önskar att elever och personal ska få uppleva.

Gruppenivå: Den nya formen för likabehandlingsarbetet innebär att all personal i arbetslagen tar ett gemensamt ansvar för att ordna exempelvis temadagar, gemenskapsdagar samt andra aktiviteter som hjälper till att stärka klasserna och förebygga mobbning/trakasserier och utanförskap.

Individnivå: Enskilda samtal och utvecklingssamtal.

Läsåret 2011/2012 är våra mål att:

- Ha fler samarbets- och gemenskapsövningar i klasserna för att stärka grupperna.
- Se över vilka områden på skolan som eleverna upplever vara otrygga och fördela rastvakterna specifikt till dessa platser. Öka vuxennärvaron på rasterna så att eleverna kan känna sig trygga.
- Starta upp en ny form för förebyggande arbete mot mobbning efter att TIS försvunnit. Detta gör arbetslagen tillsammans med kuratorn.
- Ordna rastaktiviteter för att stärka gemenskapskänslan bland eleverna.
- Följa upp "Trygg och säker skola" och utvärdera vilka åtgärder som är möjliga att genomföra utifrån elevernas önskemål (se bilaga 2).

Plan för åtgärder vid kränkande behandling och diskriminering

Åtgärder vid kränkande behandling

Mellan Elever

1. När kränkning upptäcks så är det i första hand berörd handledare/arbetslag som tar sig an det. Om handledare/arbetslag inte själva får stopp på pågående kränkningar/trakasserier så går ärendet vidare till rektor och kurator. Handledarna har även möjlighet att få stöd av kurator och specialpedagog i hur mobbningsärendet ska hanteras.
2. Om ärendet går vidare till rektor och/eller kurator sker samtal med den kränkta/mobbade eleven och dennes vårdnadshavare, vilket sker diskret och utan att den utsatte eleven konfronteras med mobbaren/mobbarna.
3. För att få en övergripande bild av det som hänt sker samtal med de som sett och hört något, vuxna och elever.
4. I de fall som bedöms som mobbning upprättas tillsammans med den utsatta eleven och dennes föräldrar ett åtgärdsprogram, som skrivs under av elev, lärare och vårdnadshavare.
5. Om det är flera personer inblandade i trakasserierna/mobbningen sker enskilda samtal med de elever som kränkt eller mobbat. Dessa samtal hålls diskret, utan mobbarnas vetskap om varandra och utan att de i förväg vet orsaken till samtalet. Samtal sker med mobbarens/mobbarnas vårdnadshavare. Åtgärdsprogram upprättas tillsammans med mobbaren och dennes vårdnadshavare. Åtgärdsprogram skrivs under av elev, vårdnadshavare och handledare.

6. Datum för uppföljning noteras och därefter följs ärendet upp kontinuerligt. Arbetslagen har ett skriftligt underlag att utgå ifrån där uppföljningsansvarig ska anges (se bilaga 4).

Mellan Vuxen och Elev

1. Påtalade kränkningar från vuxna riktade mot elever anmäls till rektor för vidare åtgärder.
2. Rektor informeras om ärendet och kontaktar berörda parter.
3. Enskilda samtal förs med både elev/elever och den/de vuxna det gäller.
4. Samtalen dokumenteras, åtgärder planeras och följs upp.
5. Rektor tar hjälp av exempelvis Rådgivningscentrum vid behov.

"En person är mobbad när han eller hon, upprepade gånger och under en viss tid, blir utsatt för negativa handlingar från en eller flera personer."
Dan Olwéus

Uppföljning och utvärdering

Uppföljning och utvärdering av Likabehandlingsplanen sker varje läsår i samband med upprättandet av den nya. Detta sker genom att en arbetsgrupp bestående av pedagoger, elever, kurator och rektor går igenom de uppställda målen från föregående läsår och följer upp vad som gjorts, vad som kräver mer arbete och vilka nya mål som kan utformas. Även vårdnadshavare bjuds in för att diskutera detta vid ett separat tillfälle. Den nya Likabehandlingsplanen presenteras varje nytt läsår för personalen som sedan går igenom den vid terminsstarten tillsammans med eleverna.

5. Bilagor

Bilaga 1: Trivselnycklar – se länken:

<http://www.gotene.se/barnkunskap/skolor/fornangsskolan/elevhalsa/trivselnycklar.1933.html>.

Bilaga 2: Trygg och säker skola

Trygg och Säker skola

Förslag till förbättringar:

- Ge eleverna tillgång till sitt hemklassrum.
- Ha fasta möbler i uppehållsrummen.
- Mer färg på väggarna i skolan.
- Göra något av utrymmena under trapporna. Ex. myshörna.
- Förbättra cafeterian så att den blir lugnare och "slammerfri" genom tassar under stolar/bord alternativt fasta möbler. Trevligare bemötande och stämning önskas. Det önskas även lugnare musik.
- Ta bort glasskåpen vid biologin och göra ett mysigt utrymme.
- Fler tavlor på väggarna.
- Fixa iordning skåpen.
- Mys till uppehållsrummen.
- Fixa biljard- och armbrytningsbordet.
- Köp in nya spel till cafeterian.
- En soffa till cafeterian.
- Fler saker att göra på skolgården som passar alla.

Eleverna trivs bäst på – platser:

- Uppehållsrum tillsammans med klasskamrater.
- Hemklassrummet.
- Korridoren.
- Hela övervåningen, för där är det inget bråk.

- Korridoren utanför bilden är trygg och säker.
- Cafeterian är trygg när det finns lärare där.
- Under trapporna.

Bilaga 3: Begreppsförklaringar

Begreppsförklaringar

Diskriminering

är när en elev missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck eller ålder.

Trakasserier är handlingar som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon eller några av diskrimineringsgrunderna.

Annan

kränkande

behandling är handlingar som kränker en elevs värdighet, men som inte har ett samband med någon diskrimineringsgrund. Begreppet ska täcka in alla former av kränkande behandling. Det kan vara mobbning, men även enstaka händelser.

Kränkningarna kan vara:

Fysiska, till exempel att bli utsatt för slag och knuffar eller annan form av våld.

Verbala, till exempel att bli hotad eller kallad hora, bög eller liknande.

Psykosociala, till exempel att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning med mera.

Text- och bildburna, det kan vara exempelvis i form av klotter, brev och lappar, e-post, sms och mms.

Både skolpersonal och elever kan göra sig skyldiga till trakasserier och kränkande behandling.

Kön **Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till en elevs könstillhörighet.**

Sexuella trakasserier avser kränkningar grundade på kön eller som anspelar på sexualitet. De kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material.

Transsexuella, alltså personer som har ändrat eller kommer att ändra sin juridiska könstillhörighet, skyddas utifrån diskrimineringsgrunden kön.

Etnisk tillhörighet Med etnisk tillhörighet menas att någon tillhör en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Rasism bygger på föreställningen om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper. Mot bakgrund av en sådan uppfattning ses vissa folkgrupper som mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

Främlingsfientlighet avser motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

Religion och annan tros – uppfattning Religionsfriheten är skyddad i såväl internationella konventioner som i den svenska grundlagen.

Undervisningen ska enligt skolplanen vara icke – beaktelsetrogen och skolan får inte missgynna någon elev på grund av elevens religion. Begreppet *annan trosuppfattning* innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddism eller ateism.

Funktions – hinder

Funktionshinder kan vara fysiska, psykiska eller intellektuella och påverka livet på olika vis. Som funktionshinder räknas både sådana som syns, exempelvis att man använder rullstol, och sådana som inte märks lika lätt, exempelvis allergi, ADHD och dyslexi. Funktionshinder kan uppstå till följd av en sjukdom eller något annat tillstånd. De kan också uppstå till följd av en medfödd eller förvärvad skada.

Sexuell läggning

Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexuallitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till sina elever. Det inkluderar arbetet mot homofobi och rätten till likabehandling oavsett sexuell läggning.

Könsöver – skridande identitet eller uttryck

Transpersoner är ett paraplybegrepp som används om människor som på olika sätt bryter mot samhällets normer kring könsidentitet och könsuttryck – mot föreställningen om hur kvinnor och män, flickor och pojkar förväntas vara och se ut. Transpersoner kan till exempel vara transvestiter, intersexuella (personer som fötts med oklar könstillhörighet) eller inte – och transgenderpersoner (personer som identifierar sig bortom kön eller utanför de traditionella könsidentiteterna).

Diskrimineringsgrunden har inget samband med sexuell läggning. Personer med könsöverskridande identitet eller uttryck kan vara så väl homo – bi – som heterosexuella.

Ålder

Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla.

Det är tillåtet att särbehandla på grund av ålder vid exempelvis indelning i grupper utifrån elevernas ålder samt

om det finns ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga som till exempel åldersgräns för tillträde till gymnasium.

Vad är mobbning?

Mobbning är en form av kränkande behandling som innebär en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag. Vidare råder en obalans vad gäller maktförhållande mellan den som mobbar och den som utsätts för mobbning.

Bilaga 4: Underlag för dokumentation

Datum:

Namn:

Klass:

Handledare:

Vad har hänt? _____

Vilka var inblandade? _____

Hur länge har det pågått? _____

Vilka åtgärder planeras? _____

Vem tar ansvar för vad? Ex. kontakt med vårdnadshavare, Elevhälsan, Rektor mm _____

Vem tar ansvar för uppföljning av ärendet?
